

УКРАЇНА
Чернівецька міська рада
У П Р А В Л І Н Н Я О С В І Т И

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ЛІЦЕЙ № 12 «ЮВІЛЕЙНИЙ» ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

НАКАЗ

27 серпня 2025 р.

м. Чернівці

№ 188-о

Про дотримання правил техніки безпеки
щодо знаходження незрозумілих речей
під час воєнного стану

На виконання листів Міністерства освіти і науки України від 06.06.2022 року №1/9-281, від 13.05.2022 № 1/5119-22 заходів серед дітей та молоді в умовах воєнного стану в9-281, від 13.05.2022 № 1/5119-22 «Про здійснення превентивних заходів серед дітей та молоді в умовах воєнного стану в Україні» Лист МОН України від 13.05.22 року № 1/5119-22 «Про здійснення превентивних заходів серед дітей та молоді в умовах воєнного стану в Україні» з метою формування в учнів життєво необхідних знань, умінь і навичок щодо дій в умовах надзвичайних ситуацій, захисту життя і здоров'я, забезпечення власної безпеки і безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу, дотримання правил безпеки життєдіяльності під час знаходження дітьми вибухонебезпечних предметів, пристроїв, вогнепальної зброї, незрозумілих речей: іграшок, телефонів, кулькових ручок тощо та збереження життя і здоров'я

НАКАЗУЮ:

1. Класним керівникам 1-11 класів:

1.1 Упродовж навчального року проводити профілактичні бесіди щодо дотримання здобувачами освітнім правил безпеки життєдіяльності під час перебування в освітньому закладі, на території та поза територією ліцею, правила поводження із виявленими підозрілими вибухонебезпечними предметами у тому числі замаскованими під них речами, тему «Основні правила поведінки учнів під час воєнного стану», вивчення пам'ятки про правила поводження із виявленими підозрілими вибухонебезпечними

предметами у тому числі замаскованими під них речами, «Дії при виникненні підозри застосування вибухових пристроїв» (Додаток).

1.2. Протягом вересня 2025 року провести бесіди з батьками здобувачів освіти (із залученням представників ДСНС, національної поліції, СОБ), щодо їх відповідальності за життя і здоров'я дітей в позаурочний час, перебування в незнайомих місцях та уникнення можливості доступу дітей до незнайомих предметів, які привертають увагу (під особистий підпис батьків).

2. Контроль виконання даного наказу покласти на Ларису РУСНАК, заступника директора ліцею з виховної роботи.

Директор

Руслана БАБУХ

ПАМ'ЯТКА
про правила поводження із виявленими
підозрілими вибухонебезпечними предметами
у тому числі замаскованими під них речами

УВАГА!

Сьогодні терористичні акти здійснюються з використанням вибухових пристроїв, які замасковані під авторучки, мобільні телефони, гаманці, міні-магнітофони, дитячі іграшки, або розміщені у звичайних портфелях, сумках, банках, пакунках і залишені у багатолюдних місцях. Поводження з вибухонебезпечними предметами вимагає значної уваги і обережності.

Обережно! Вибухонебезпечні предмети та речовини!

Міни і вибухонебезпечні предмети забрали і скалічили безліч людських життів. Цей жах триває і зараз.

Декілька загиблих щороку - трагічна реальність. Гинуть дорослі, намагаючись здати небезпечну знахідку до пункту прийому металобрухту або при спробі розібрати пристрій з метою отримати вибухову речовину; гинуть діти, які з цікавості підкладають боєприпаси у багаття.

Натрапити на небезпечну «іграшку» можна практично скрізь: у лісі, у старому окопі, на свіжозораному полі, на власному городі й навіть на вулицях міст. І якщо вибухові пристрої серійного зразка легко розпізнати за зовнішнім виглядом і діяти відповідно до ситуації, то саморобну вибухівку, що може з'явитися на вулицях міст і селищ, розпізнати набагато складніше. Небезпека терористичних актів, від яких не застрахована жодна країна світу, робить питання поводження із невідомими, залишеними без догляду речами украй актуальним.

Фахівці цивільного захисту рекомендують обов'язково проводити з дітьми бесіди щодо поводження з невідомими предметами і пристроями. Під вибухонебезпечними предметами слід розуміти будь-які пристрої, засоби, підозрілі предмети, що здатні за певних умов вибухати.

До вибухонебезпечних предметів належать:

- **вибухові речовини** — хімічні з'єднання або суміші, здатні під впливом певних зовнішніх дій (нагрівання, удар, тертя, вибух іншого вибухового пристрою) до швидкого хімічного перетворення, що саморозповсюджується, з виділенням великої кількості енергії і утворенням газів.
- **боєприпаси** - вироби військової техніки одноразового вживання, призначені для враження живої сили супротивника. **До боєприпасів належать:**
 - бойові частки ракет;
 - авіаційні бомби;
 - артилерійські боєприпаси (снаряди, міни);
 - інженерні боєприпаси (протитанкові і протипіхотні міни);
 - ручні гранати;
 - стрілецькі боєприпаси (набої до пістолетів, карабінів, автоматів тощо);
- **піротехнічні засоби:**
 - патрони (сигнальні, освітлювальні, імітаційні, спеціальні);
 - вибухові пакети;
 - петарди;
 - ракети (освітлювальні, сигнальні);
 - гранати;
 - димові шашки.
- **саморобні вибухові пристрої** - пристрої, в яких застосований хоча б один елемент конструкції саморобного виготовлення:
 - саморобні міни-пастки;
 - міни-сюрпризи, що імітують предмети домашнього побуту, дитячі іграшки або речі, що привертають увагу.

Зазвичай, при знаходженні серійних мін, снарядів, гранат дорослі негайно викликають фахівців, які огорожують район і знешкоджують небезпечні

знахідки. Інша справа – діти. Природна цікавість спонукає їх до небезпечних експериментів. Діти підкладають боєприпаси у багаття, випробують їх на міцність ударами, намагаються розібрати, приносять додому, у двір, до школи. Тому так важливо пояснити учням наслідки подібних дій, навчити правилам поведінки у таких ситуаціях.

У разі знаходження вибухонебезпечного пристрою ЗАБОРОНЕНО:

- наближатися до предмета;
- пересувати його або брати до рук;
- розряджати, кидати, вдаряти по ньому;
- розпалювати поряд багаття або кидати до нього предмет;
- приносити предмет додому.

Необхідно негайно повідомити міліцію або дорослих про знахідку!

Земля таїть багато небезпечних знахідок, на які можна натрапити під час прогулянок лісом, походів і стати їх жертвами, навіть, не підозрюючи про це. Ніхто не може гарантувати, що у землі під багаттям, розкладеним на лісовій галявині, немає снарядів часів війни.

Під час прогулянок в лісі або в туристичному поході:

1. ретельно вибирати місце для багаття. Воно повинно бути на достатній відстані від траншей і окопів, що залишилися з війни;
2. перед розведенням багаття в радіусі п'яти метрів перевірити ґрунт на наявність вибухонебезпечних предметів щупом (або обережно зняти лопатою верхній шар ґрунту, перекопати землю на глибину 40-50 см);
3. користуватися старими багаттями не завжди безпечно, адже там можуть виявитися підкинуті військові «трофеї» або такі, що не вибухнули;
4. у жодному випадку не підходити до знайдених багать, що горять (особливо вночі). В цьому багатті може виявитися предмет, що може вибухнути.

Практично всі вибухові речовини чутливі до механічних дій і нагрівання. Поводження з ними вимагає граничної уваги і обережності.

Слід пам'ятати, що розмінуванням, знешкодженням або знищенням вибухонебезпечних предметів займаються тільки підготовлені фахівці-сапери, допущені до цього виду робіт.

У разі знаходження підозрілого предмета у під'їзді будинку, потрібно опитати сусідів, можливо, він належить їм. У разі неможливості встановити власника — негайно повідомити про знахідку до найближчого відділення міліції, до військкомату, органів місцевого самоврядування, підрозділу ДСНС за телефоном «101».

У разі знаходженні вибухонебезпечного пристрою:

1. Негайно повідомити чергові служби органів внутрішніх справ, цивільного захисту;

2. Не підходити до предмету, не торкатися і не пересувати його, не допускати до знахідки інших людей;
3. Припинити всі види робіт в районі виявлення вибухонебезпечного предмету.
4. Не користуватися засобами радіозв'язку, мобільними телефонами (вони можуть спровокувати вибух).
5. Дочекатися прибуття фахівців; вказати місце знахідки та повідомити час її виявлення.

Отож:

- не слід робити самостійно жодних маніпуляцій із знахідками або підозрілими предметами, що можуть виявитися вибуховими пристроями;
- виявивши річ без господаря, треба звернутися до працівника міліції або іншого посадовця;
- не користуйтеся мобільним та радіозв'язком поблизу підозрілої знахідки.

ОСНОВНІ ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Повітряна тривога

Якщо ви почули гудки сирен, переривчасті гудки підприємств або звуки гучномовця, що тривають протягом декількох хвилин, це означає попереджувальний сигнал «Увага всім». Про алгоритм дій неодноразово повідомляли в Державній службі надзвичайних ситуацій України, він такий: увімкніть телебачення або радіо. Інформація звучатиме через офіційні канали протягом 5 хвилин після звучання сирен; зосередьтесь, прослухайте повідомлення та виконуйте почуті інструкції. Залишайте теле- радіоканали увімкненими. З них може надходити подальша інформація; зазвичай під час тривоги на офіційних каналах звучить інформація від місцевої влади про повітряну тривогу, під час якої треба взяти запас харчів, води та прямувати до найближчого укриття; повідомте про почуте сусідам чи знайомим, за необхідності надайте їм допомогу; у разі виникнення надзвичайної ситуації телефонуйте 101; в Україні працює мобільний застосунок «повітряна тривога», який сповіщає про небезпеку у конкретному регіоні. Його можна завантажити у Gogle Play Marke та AppStore.

Як поводитися під час обстрілу

Якщо ваше житло розташоване в зоні регулярних збройних дій, перш за все потрібно зміцнити вікна (наприклад, клейкою плівкою). Так ви уникнете розльоту уламків скла. Проте краще закрити вікна мішками з піском або масивними меблями.

Обстріл стрілецькою зброєю

Якщо ж ви потрапили під обстріл стрілецькою зброєю, тобто з пістолетів, автоматів, гвинтівок, кулеметів, Служба безпеки України радить діяти так: якщо ви вдома, то сховайтеся в безпечному місці: ванній кімнаті або ж самій ванні. Якщо це неможливо, ляжте на підлогу, вкрившись предметами, що можуть захистити вас від куль та уламків;

на відкритому місці впадїть на землю та закрийте голову руками. Перебувайте біля будь-якого виступу чи заглиблення в землі. Укриттям може стати навіть сміттєва урна;

ваше тіло має бути у безпечному положенні: згрупуйтесь, ляжте в позу ембріона, розверніться ногами у сторону пострілів та прикрийте голову руками.

Коли почнуться постріли, розтуліть рот, щоб вберегти барабанні перетинки;

чекайте щонайменше 5 хвилин в укритті, доки стрілянина не вщухне.

Артобстріл, мінометний обстріл чи авіаналіт

Якщо ви почули гучний свист, залп запуску та вибух снаряда може означати, що ви потрапили в зону артобстрілу, мінометного обстрілу або авіанальоту.

Міноборони пояснює, сам снаряд, як і залп установки, можна помітити та зреагувати. Тому краще постійно стежити за небом. Удень – це димний слід від ракети, вночі – яскравий спалах;

якщо поруч є бомбосховище і ви почули сирену – знак «Увага всім», – терміново йдіть до укриття;

в укритті увімкніть телебачення або радіо на будь-якому носії або відкривайте сторінки офіційних державних каналів. Там протягом 5 хвилин буде інформація про те, що трапилось. Виконуйте інструкції;

залишайтеся в укритті щонайменше 10 хвилин після завершення обстрілу, адже існує загроза його відновлення.

Якщо ви вдома:

– обирайте місце в кутку та недалеко від виходу, щоб миттєво залишити будинок у разі влучення снаряду. Ховайтесь у підвалі або іншому заглибленому укритті, між несучими стінами.

Якщо ви в транспорті чи на вулиці, то негайно дійте так:

падайте на землю, закрийте голову руками або предметами, закрийте долонями вуха та відкрийте рот (це врятує від контузії). Перечекайте перший обстріл лежачи, а далі ховайтесь в безпечному заглибленому приміщенні;

не залишайтеся у під'їздах під арками та у підвалах панельних будинків або під стінами будинків із легких конструкцій. У жодному разі не ховайтесь біля всього, що може вибухнути чи впасти на вас;

для укриття підійдуть підземні переходи, метро, укриття, канава, траншея, яма, широка труба водостоку під дорогою, високий бордюр, каналізаційний люк, траншея чи канава (подібна до окопу) завглибшки 1-2 м, на відкритому місці; якщо обстріл застав вас у маршрутці, тролейбусі, трамваї, авто – слід негайно зупинити транспорт, відбігти від дороги в напрямку «від будівель та споруд і залягти на землю.

Після закінчення обстрілу (бомбардування):

Не поспішайте покидати укриття. Можливі поодинокі постріли. Залишаючи місце укриття, не поспішайте розслаблятися.

Правила поведінки під час комендантської години

Під час комендантської години, період дії якої встановлює місцева влада кожного регіону, заборонено перебувати на вулицях та в інших громадських місцях, якщо ви не є працівниками об'єктів критичної інфраструктури (для цього у вас має бути спеціальна перепустка.

Особи, які перебувають на вулицях в заборонений час, можуть вважатися членами диверсійно-розвідувальних груп.

Правило не поширюється на переміщення до укриттів під час сигналу тривоги.

Під час комендантської години в Державній службі надзвичайних ситуацій України рекомендують дотримуватись правил світломаскування:

зашторювати вікна;

вимикати світло в оселях;

гасити вуличне освітлення своїх будинків;

прибирати з підвіконь усі лампи, зокрема й фітолампи по догляду за рослинами.